

Deanu gielda-Tana kommune

Deanu sámeskuvla

9845 Deatnu-Tana

tel. 45517781

Høring opplæringsloven

Generelt til opplæringsloven

Samefolketsdag, 6.februar, bør være tema i alle grunnskolene i Norge.

Kap.10 Opplæringspråk og talemål

Departementet foreslår i kap. 10.5 – å presisere i loven at opplæringspråket i Norge er norsk, samisk eller norsk tegnspråk, se forslaget til § 15-1

Høringsuttalelse kap.10.5: Støtter forslaget om at opplæringspråket i Norge er norsk, samisk eller norsk tegnspråk.

Kap.11 Bokmål og nynorsk i opplæringa

Kap.11.5 Departementet foreslår – å videreføre at kommunen skal gi forskrift om det er bokmål eller nynorsk som skal være hovedmålet ved hver skole.

Høringsuttalelse kap.11.5: Kommunen kan gi forskrift om det er bokmål, nynorsk eller **samisk** som er hovedmålet ved hver skole.

Det må være mulig å velge samisk som hovedmål ved skolen. Allerede i dag finnes det grunnskoler i Norge som har samisk som hovedmål, og kapitlet bør også gjelde samisk språk.

Kap.12 Læremidler

Høringsuttalelse 12.6.2 Videreføre parallellitetskravet med unntak. Departementet foreslår å videreføre kravet om parallelle utgaver på bokmål og nynorsk (parallellitetskravet) i loven. Bør omfatte samisk også.

Høringsuttalelse kap.12.6.7 Krav til skriveprogrammer, rettskriving i læremidler og godkjente ordlister og ordbøker. Må også gjelde for samisk språk. Samisk er et offisielt språk i Norge, og bør absolutt ha samme krav som det norsk språket. Samisk er et undervisningsspråk, og det bør være samme krav til dette språket. Det må være et krav om krav om at samiske læremidler må være oppdatert i forhold til den nye læreplanen.

Kap. 20 Fjernundervisning

Samisk undervisning utenfor språkforvaltningsområde:

Høringsuttalelse kap. 20 fjernundervisning: Elevene må få delta på språkbad/ hospitering på den skolen hvor de får samisk fjernundervisning. Elevene som får undervisning via nett må få oppleve samiskspråklig miljø ved hospitering. Fjernundervisning må kombineres med fysisk samling mellom lærer og elevgrupper som mottar fjernundervisning.

Deanu gielda-Tana kommune

Deanu sámeskuvla

9845 Deatnu-Tana

tel. 45517781

Kap. 27 Opplæring i og på de samiske språkene

Høringsuttalelse kap. 27 opplæring i og på de samiske språkene

Dersom opplæringen blir gitt i form av fjernundervisning, skal kommunene og fylkeskommunene gi eleven tilbud om at en del av opplæringen skjer i et samiskspråklig miljø. Vi ønsker at «når det er nødvendig» tas bort da det er usikkert hvem det er som skal vurdere når det er nødvendig. Her kan fjernundervisningslærer og hjemmeskolen være uenig om det er nødvendig å gi opplæring i et samiskspråklig miljø. Det vil alltid være nødvendig for elevene å være i et samisk språkmiljø.

Høringsuttalelse Kap. 27.6.3.2 Det må innføres en rett for elevene til å få deler av opplæringen i et samiskspråklig miljø der opplæringen i samisk ellers gis som fjernundervisning. Elevene som får samisk undervisning via nett må delta i samiske språkbad/ hospitering for å styrke fjernundervisningstilbudet. I læreplanen for samisk som andrespråk står det at opplæring i samisk skal gis etter sterke språkopplæringsmodeller. For å oppfylle læreplanen må elevene delta på språksamling i et samiskspråklig miljø. Opplæringsloven må gi elevene rett til opplæring i et samiskspråklig miljø da mange kommuner kan velge dette bort på bakgrunn av blant annet økonomiske hensyn. Økonomi og andre kommunale hensyn bør ikke være styrende for hvilke opplæringstilbud samiske elever får.

Høringsuttalelse kap. 27.6.3.4 Departementet foreslår at kommunen og fylkeskommunen skal ha plikt til å gi eleven tilbud om opplæring i et samiskspråklig miljø når dette er *nødvendig* for at opplæringen skal være trygg og pedagogisk forsvarlig. Ordet *nødvendig* er uklart, og at det kan føre til at ordningen blir ulik fra kommune til kommune. Til syvende og sist blir det igjen foreldrenes kamp for å få gjennomslag for språkbad/ hospitering for sitt barn. Det må ikke legges opp til en ordning hvor foreldrene må kjempe for retten til samisk språkopplæring. Hvem skal definere om språkbad/ hospitering er nødvendig? Her er det mange svar, og ikke nødvendigvis sammenfallende svar. Språkbad/ hospitering har en mye større betydning enn kun nettundervisning vil kunne gi. Samtidig som elevene er på språkbad/ hospitering vil de få kontakt med sin samiske «familie», og derav få et enda større utbytte av opplæringa. I tillegg får elevene oppleve det samiske samfunnet når de deltar i språkbad/ hospitering, og dermed blir elevene mere bevisst sin samiske identitet. I dag opplever jeg at elevene gleder seg til å delta på språkbad/ hospitering, og dette bør lovfestes slik at kommunene/ fylkeskommunene ikke kan velge det bort.

Høringsuttalelse 27.6.5.3 Underskudd på lærere

Det bør settes i gang en omfattende rekrutteringsordning til samisk lærerutdanning. Samiske lærere som fyller kompetansekravene vil være en stor mangel i den framtidige samiske skolen. Saken bør drøftes med Sametinget, og departementet sammen med Sametinget må finne gode ordninger for å utdanne framtidige samisk lærere. På UNESCOs liste over truede språk er nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk klassifisert som truede språk. Dette er alvorlig for samisk språks framtid. God språkopplæring i grunnskolen og den videregående opplæringen er viktig for å støtte opp om samisk språkutvikling hos samiskspråklige barn.

Deanu gielda-Tana kommune

Deanu sámeskuvla

9845 Deatnu-Tana

tel. 45517781

Uten lærere med kompetanse blir det vanskelig å støtte opp om samisk språkutvikling for framtidige generasjoner.

Høringsuttalelse kap. 27.6.5.5 Det bør innføres en utvidet rett til opplæring på samisk utenfor forvaltningsområdet når minst tre samiske grunnskoleelever i en kommune krever det. Det bør være en rettighet for barn bosatt utenfor forvaltningsområde for samisk språk. Departementet sammen med Sametinget bør sette i verk rekrutteringsordninger for å få flere til å ta lærerutdanning med samisk i fagkretsen.

Høringsuttalelse kap. 27.6.7 læremidler på samisk: Eleven har rett til læremidler på egen målform også på samisk. Det må lovfestes at samiske barn også har rett til læremidler på sitt eget morsmål. Kravet til læremidler på **samisk** har en viktig språkpolitisk funksjon for de samiske elevene. I dag har den samiske skolen utfordringer når det gjelder tilgang til læremidler, læringsressurser og verktøy på samisk. De samiske elevene møter for lite samisk i opplæringen, og digitaliseringen har påvirket dette negativt. Det bør lovfestes en rett til samiske læremidler

Høringsuttalelse kap. 28.5 Støtter departementet forslag om å utvide retten til opplæring i kvensk og finsk slik at den gjelder for elever med kvensk/norskfinsk bakgrunn ved grunnskoler i Troms og Finnmark, uavhengig av hvor mange elever ved skolen som ønsker slik opplæring.

Deatnu/ Tana 17.12.21

Berit Ranveig Nilssen
Rektor Deanu sámeskuvla
Deanu gielda/ Tana kommune